

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0100100224**

за извършен финансов одит на годишния финансов отчет на
Омбудсмана на Република България за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	4
Отговорности на ръководството за финансовия отчет	5
Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет	5
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	7
Коригирани неправилни отчитания.....	7
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	9
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕИП	Европейско икономическо пространство
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации

**ДО
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
49-О НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на годишния финансов отчет на Омбудсмана на Република България, състоящ се от баланс към 31 декември 2023 г., отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Омбудсмана на Република България към 31 декември 2023 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Омбудсмана на Република България в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за

2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-01-01-002 от 20.02.2024 г. на Горица Грънчарова-Кожарева, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства,

но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Всички констатирани неправилни отчитания са коригирани.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

През 2023 г. са поети ангажименти за разходи в размер на 1 229 204 лв. или с 1 404 лв. повече от максималния размер от 1 227 800 лв., определен в чл. 8, ал. 3 от ЗДБРБ за 2023 г. и променен на основание чл. 109, ал. 3 и чл. 110 ал. 3 и ал. 10 от ЗПФ¹.

Нагрупването на поети ангажименти за разходи над определения лимит представляват риск от финансови затруднения за бюджетната организация в следващи отчетни периоди.

Не са спазени разпоредбите на чл. 88 от Закона за публичните финанси, във връзка с чл. 8, ал. 3 от ЗДБРБ за 2023 г.

Коригирани неправилни отчитания

1. Към 31.12.2023 г. в отчетна група СЕС не е начислен коректив за неусвоени помощи и дарения в размер на 216 985 лв., по договор между институцията на Омбудсмана и Оператора на финансовия механизъм на ЕИП и норвежкия финансов механизъм чрез Фонда за регионално сътрудничество, представляван от ECORIS Polska, по дебита на сметка 7404 „Коректив на приходите от текущи помощи и дарения, предоставени от международни организации“ и по кредита на сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения“².

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 22 от ДДС № 14 от 2013 г.

2. При ръчното въвеждане на данните в Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства към 31.12.2023 г., поради техническа грешка са въведени неправилни данни в колона „Бюджет – Отчет 31.12.2023 г.“ по следните показатели³:

а) „Придобиване на дълготрайни материални активи“ – въведена е сумата 80 514 лв., вместо 69 858, или с 10 656 лв. повече;

б) „Придобиване на нематериални дълготрайни активи“ – не е въведена сумата 10 656 лв., която е отразена по параграф 53-00 „Придобиване на нематериални дълготрайни активи“ в Отчета за касово изпълнение на бюджета.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 от Закона за счетоводството за вярно представяне на информацията във финансовите отчети.

¹ Одитно доказателство №№ 12 и 21

² Одитно доказателство №№ 1, 2 и 13

³ Одитно доказателство № 3

3. При извършената проверка относно начисляването на амортизации на нефинансови дълготрайни активи се установи:

3.1. Към 31.12.2023 г. е бракуван мобилен телефон, осчетоводен по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ с отчетна стойност в размер на 3000 лв., и балансова стойност в размер на 2 400 лв. Активът е отписан чрез дебитиране на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ за 600 лв., вместо за 2 400 лв. и сметка 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ за 2 400 лв., вместо за 600 лв.⁴

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 18 от ДДС № 5 от 2016 г.

3.2. Разходи за амортизация за м. октомври 2023 г. общо в размер на 2 100 лв., в т.ч. на сгради (334 лв.), транспортни средства (853 лв.) и стопански инвентар (913 лв.) не са осчетоводени по дебита на сметки от подгрупа 603 „Разходи за амортизации“ и кредита на сметки от гр. 24 „Амортизация на дълготрайни активи“.⁵

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 14 от ДДС № 05 от 2016 г.

3.3. По дебита на сметка 6034 „Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ и кредита на сметка 2414 „Амортизация на машини, съоръжения, оборудване“ са осчетоводени неоснователно амортизации в размер на 1 800 лв.⁶

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от ЗСч. за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието във финансовите отчети.

3.4. Разходи за амортизации, отнасящи се за отминал отчетен период в размер на 1 588 лв. са осчетоводени неправилно по сметка 6034 „Разходи за амортизация на машини, съоръжения, оборудване“, вместо по сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.⁷

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г.

4. При изпълнените процедури по същество за проверка на счетоводното отчитане на поетите и реализирани ангажименти по сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи-наличности“ в отчетна група „Бюджет“ към 31.12.2023 г. се установиха три аналитични партиди с крайни дебитни салда общо в размер на 9 455 лв. в резултат на:

4.1. Неизвършена корекция в размер на 6 855 лв. на първоначално определената и осчетоводена по кредита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“ приблизителна стойност на поетия ангажимент по договор за преводни услуги (с фиксиран срок без определена стойност).⁸

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 7 от ДДС № 04 от 2010 г.

4.2 Не осчетоводен по кредита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“ поет ангажимент по договор в размер на 2 000 лв.⁹

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 1.1 от ДДС № 4 от 2010 г.

⁴ Одитно доказателство №№ 4, 5 и 14

⁵ Одитно доказателство № № 4, 6 и 15

⁶ Одитно доказателство № № 4 и 16

⁷ Одитно доказателство № № 4 и 17

⁸ Одитно доказателство № № 7, 8, 9 и 18

⁹ Одитно доказателство № № 7, 8, 10 и 19

4.3. Неправилно осчетоводен ангажимент с незабавна реализация в размер на 600 лв. по дебита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“ и по кредита на сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“, вместо по сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация“ и сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“.¹⁰

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 78 на ДДС № 14 от 2013 г.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В изпълнение на т. 67 от писмо ДДС № 8 от 21.12.2023 г. на министъра на финансите, коригираният ГФО (Баланс/ОКИ/ОПР) към 31.12.2023 г. е представен в Министерството на финансите и Сметната палата.

В подкрепа на констатациите са събрани 21 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 097 от 10.04.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Омбудсмана на Република България и един за Сметната палата.

¹⁰ Одитно доказателство № № 7, 8, 11 и 20

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД 2.25 за извършена проверка на счетоводните операции, свързани с изпълнение на указанията, дадени с ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г. на Министерство на финансите относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки в края на отчетната година	4
02	Договор по проект, отчет от сметка от БНБ, извлечение от счетоводната система и оборотна ведомост към 31.12.2023 г. за отчетна група СЕС	12
03	Констативен протокол №2 от 06.03.2024 г.	1
04	Констативен протокол от 05.03.2024 г.	1
05	Справка от счетоводната система и амортизационния план, характеристика на бракуваните активи, протокол за бракуване на ДМА и оценка на техническо състояние на продукта.	10
06	Справка от счетоводната система за начислените амортизации на НДА за 2023 г.	12
07	РД-2.17.2 за процедури по същество (тестове на детайлите) при проверка на счетоводните операции за поети ангажименти за разходи в Омбудсмана на Република България към 31.12.2023 г.	3
08	Извлечение по хронология на сметка 9200	2
09	Договор и извлечение от счетоводната система	14
10	Граждански договор, фактура и извлечение от счетоводната система	5
11	Фактура, платежно и извлечение от счетоводната система	3
12	Писмо от МФ за корекция на размера на поетите ангажименти за разходи.	2
13	Извлечение от счетоводната система за начисляване на коректив за неусвоени помощи и дарения	1
14	Корекция на брака	1
15	Корекция на амортизациите за месец октомври	1
16	Корекция на начислени в повече амортизации	1
17	Корекция на неправилно начислени амортизации от минал период	1
18	Корекция на сметка 9200 за 6855 лв.	1
19	Корекция на сметка 9200 за 2000 лв.	1
20	Корекция на сметка 9200 за 600 лв.	1
21	Констативен протокол № 3 от 12.03.2024 г.	1